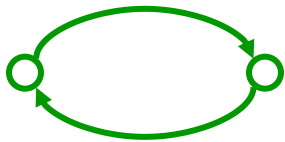
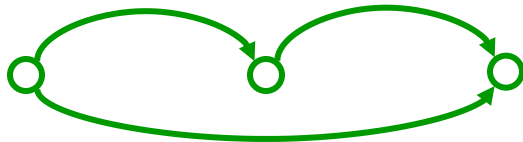

equivalentie-relaties

reflexief, symmetrisch,
transitief

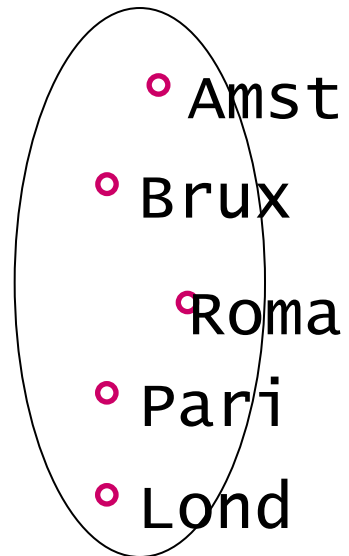

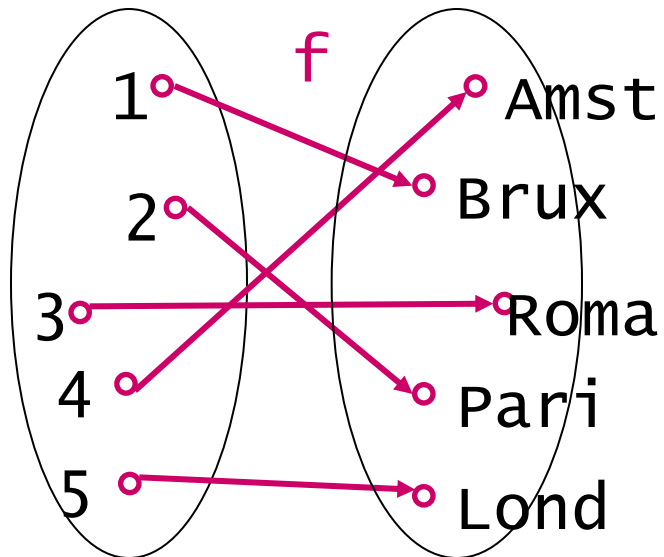
1. gelijkmachtingheid /
aftelbaarheid
2. modulo rekenen
3. theorie

*Gelijkmatigheid
en aftelbaarheid*

3.7

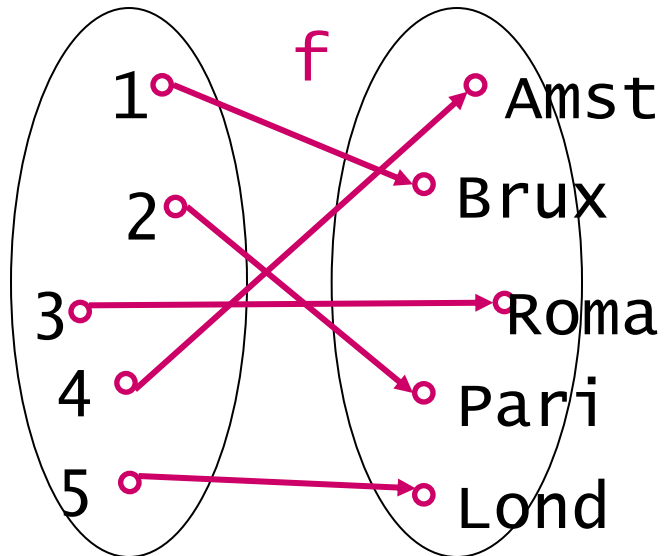
aleph

A eindige verzameling.

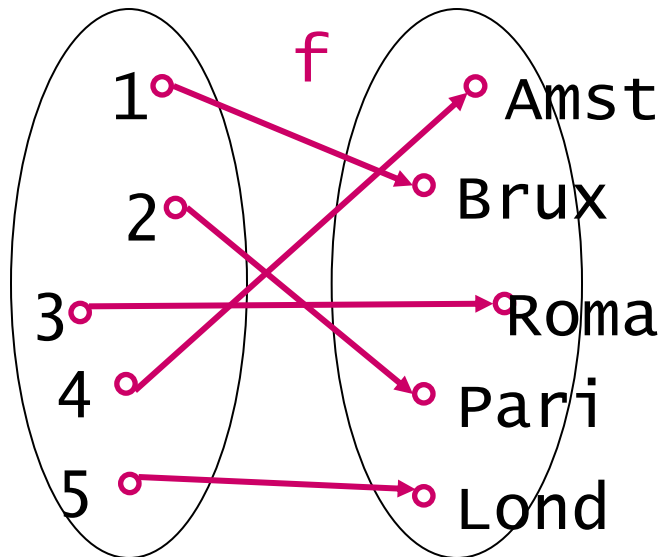
tellen van de elementen van A is het geven van een bijectie tussen $\{1, 2, \dots, n\}$ en A .

$1 \mapsto \text{Brux}$
 $2 \mapsto \text{Pari}$
 $3 \mapsto \text{Roma}$
 $4 \mapsto \text{Amst}$
 $5 \mapsto \text{Lond}$

A eindige verzameling.

tellen van de elementen van A is het geven van een bijectie tussen $\{1, 2, \dots, n\}$ en A .

$1 \mapsto \text{Brux}$
 $2 \mapsto \text{Pari}$
 $3 \mapsto \text{Roma}$
 $4 \mapsto \text{Amst}$
 $5 \mapsto \text{Lond}$

oneindige verzamelingen ?
 'meer/evenveel elementen'

$\mathbb{R}, \mathbb{Q}, \mathbb{Z}, \mathbb{N}$

Hilberts hotel

\mathbb{Z}

... -5 -4 -3 -2 -1 0 1 2 3 4 5 6 7 ...

\mathbb{N} 0 1 2 3 4 5 6 7 ...

			\mathbb{Z}											
...	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5	6	7	...
			\mathbb{N}			0	1	2	3	4	5	6	7	...
			\mathbb{Z}			0		1		2		3		...
							-1		-2		-3		...	

E 0 2 4 6 ...

N 0 1 2 3 4 5 6 7 ...

E 0 2 4 8 10 ...

Zoiets geldt ook voor de even getallen: dat zijn er minder dan de natuurlijke getallen (als deelverzameling) maar toch evenveel (als gelijkmachtig).

Er bestaat een bijectie tussen \mathbb{N} en \mathbb{Z}

$0 \mapsto 0$ $1 \mapsto -1$ $2 \mapsto 1$ $3 \mapsto -2$ $4 \mapsto 2$ $5 \mapsto -3$ $6 \mapsto 3$...

$$f(n) = \begin{cases} n/2 & \text{als } n \text{ even} \\ -(n+1)/2 & \text{als } n \text{ oneven} \end{cases}$$

Definitie

Een verzameling A heet *oneindig aftelbaar* als er een bijectie is van \mathbb{N} naar A .

A is *aftelbaar* als A eindig is of oneindig aftelbaar

\mathbb{Z} is aftelbaar.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 ...

1/1 2/1 3/1 4/1 5/1 6/1 ...

1/2 2/2 3/2 4/2 5/2 6/2 ...

1/3 2/3 3/3 4/3 5/3 6/3

1/4 2/4 3/4 4/4 5/4 6/4 ...

⋮

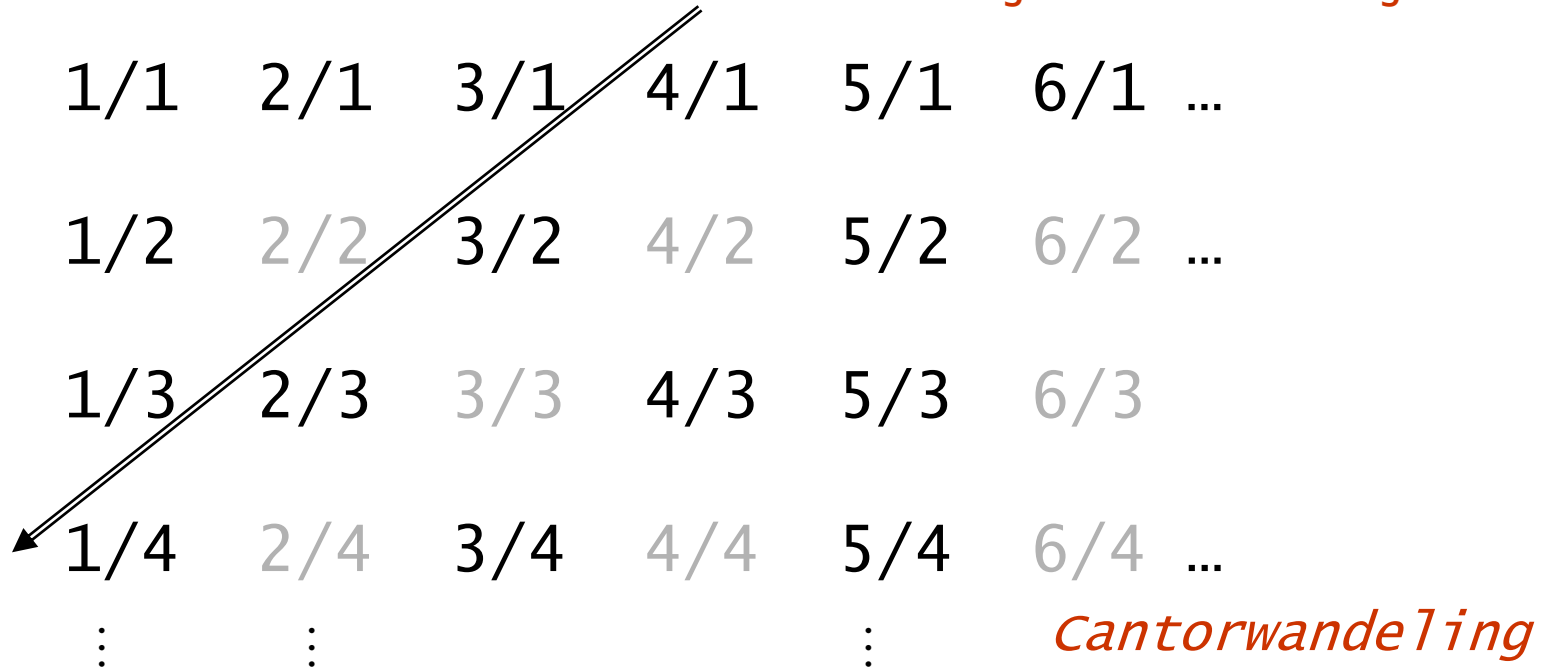
⋮

⋮

breuken zijn aftelbaar

Er bestaat een bijectie tussen \mathbb{N} en \mathbb{Q}^+

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 ...
1, 2, 1/2, 3, 1/3, 4, 3/2, 2/3, 1/4, 5, 1/5, 6, 5/2, 4/3,
surjectie vs. bijectie !

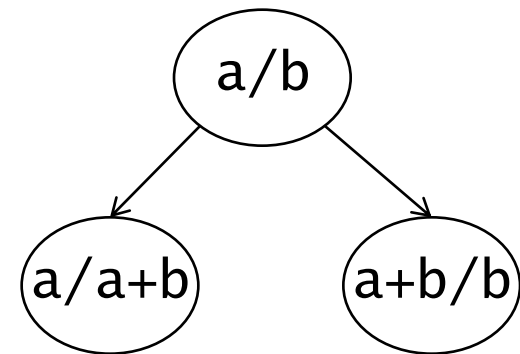
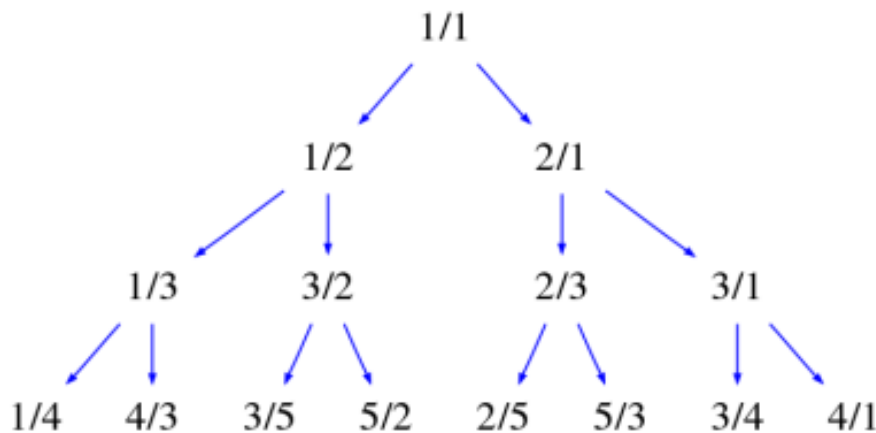
\mathbb{Q} is aftelbaar.

breuken zijn aftelbaar

Er bestaat een bijectie tussen \mathbb{N} en \mathbb{Q}^+

Calkin-wilf: oneindige binaire boom waarin elke (positieve) breuk **precies één keer** voorkomt.

Voordeel: geen herhalingen, toch super-simpel.
Nadeel: hoe weten we die 'precies één keer' ?

Calkin, N. and Wilf, H. S. "Recounting the Rationals." *Amer. Math. Monthly* 107, 360-363, 2000.

$f: \mathbb{N} \rightarrow A$

zie volgende slides ...

formeel: aftelbaar \Leftrightarrow bijectie
surjectie \approx 'aftelling met herhaling'
máár herhalingen kun je verwijderen

vereniging twee aftelbare verzamelingen
ook aftelbaar: om-en-om
(en herhalingen verwijderen)

vereniging aftelbaar veel aftelbare ...
ook aftelbaar: cantor wandeling

generalisatie

(oneindig) aftelbaar \Leftrightarrow bijectie met \mathbb{N}

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	...	\mathbb{N}
0	2	0	4	2	6	4	8	6	4	...	surjectie

Als een **surjectie** $f: \mathbb{N} \rightarrow A$ bestaat is A aftelbaar

vgl. breuken

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	...	\mathbb{N}
0	2	4	6	8	10	12	14	16	18	...	bijectie

Als A en B aftelbaar dan ook $A \cup B$ aftelbaar

$f: \mathbb{N} \rightarrow A$	$g: \mathbb{N} \rightarrow B$
A: 1 2 4 5 7 11 13 17 19 23 ...	
B: 3 5 9 11 15 16 21 23 27 ...	

Als een **surjectie** $f: \mathbb{N} \rightarrow A$ bestaat is A aftelbaar

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	...	\mathbb{N}
0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	...	A eindig

geen bijectie mogelijk !

aftelbaar \Leftrightarrow **eindig** of bijectie met \mathbb{N}

A aftelbaar:

eindig

oneindig **bijjectie** $f: \mathbb{N} \rightarrow A$

‘aftelling’ zonder *herhaling* $f(0), f(1), f(2), \dots$

Als een **surjectie** $f: \mathbb{N} \rightarrow A$ bestaat is A aftelbaar

oneindig: bijjectie maken, herhalingen verwijderen

$$g(0) = f(0)$$

$$g(n) = f(i) \text{ eerste waarde ongelijk aan } g(0), g(1), \dots, g(n-1)$$

vgl. breuken

Als A en B aftelbaar dan ook $A \cup B$ aftelbaar

$$f: \mathbb{N} \rightarrow A \quad g: \mathbb{N} \rightarrow B$$

$$\text{om-en-om: } f(0), g(0), f(1), g(1), f(2), \dots$$

$$0 \quad 1 \quad 2 \quad 3 \quad 4 \quad \dots$$

Als A_j aftelbaar dan $\bigcup_{j \in \mathbb{N}} A_j$ aftelbaar

vgl. breuken

$$f_j: \mathbb{N} \rightarrow A_j$$

$f_0(0)$	$f_0(1)$	$f_0(2)$	$f_0(3)$	$f_0(4)$...
$f_1(0)$	$f_1(1)$	$f_1(2)$	$f_1(3)$	$f_1(4)$...
$f_2(0)$	$f_2(1)$	$f_2(2)$	$f_2(3)$	$f_2(4)$...
$f_3(0)$	$f_3(1)$	$f_3(2)$	$f_3(3)$	$f_3(4)$	
...	

de *eindige* deelverzamelingen van \mathbb{N} zijn aftelbaar.

overaftelbaar

Er bestaat géén bijectie tussen \mathbb{N} en \mathbb{R}

(zonder bewijs)

‘diagonalisatie’

probleempje: $0.9999\dots = 1 = 1.0000\dots$

maw \mathbb{R} is niet aftelbaar

Cantor

\mathbb{R} is *over*aftelbaar

Men gebruikt “diagonalisatie” om te laten zien dat de reële getallen niet aftelbaar zijn.

Dat heeft technisch een vervelende kant. Je moet eigenlijk weten dat elk rijtje cijfers ‘achter de komma’ een uniek getal vastlegt.

We gaan iets anders doen. We laten zien dat de machtsverzameling van \mathbb{N} niet aftelbaar is. Sterker: geen enkele machtsverzameling is gelijkmachting met de verzameling zelf!

Teugenaarsparadox 'ik lieg'

Barber paradox.

http://en.wikipedia.org/wiki/Barber_paradox

paradox van Russell: er bestaat geen verzameling van alle verzamelingen! (Kies maar eens de verzameling van alle verzamelingen die zichzelf niet bevatten ...)

diagonalisatie

Er bestaat géén bijectie tussen \mathbb{N} en $\wp(\mathbb{N})$

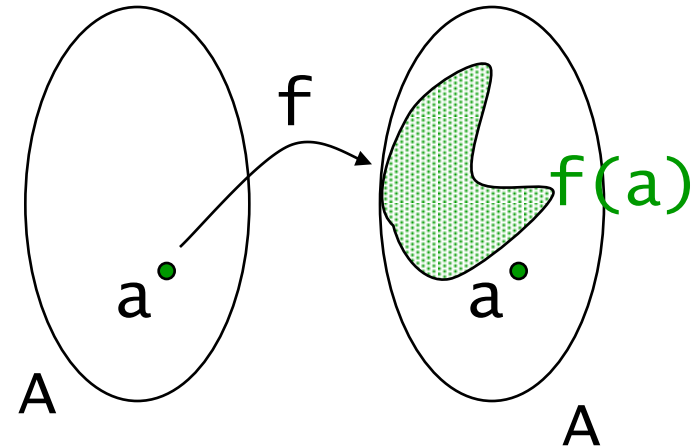
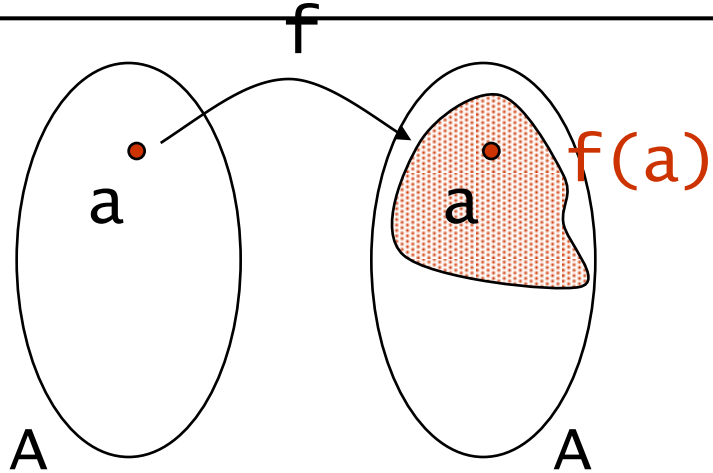
$V_0, V_1, V_2, V_3, V_4, V_5, V_6, V_7, \dots$

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	...
V_0	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	...
V_1	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	...
V_2	-	-	+	+	-	+	-	+	-	-	-	+	-	+	...
V_3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	...
V_4	-	+	+	+	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	...
V_5	+	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	...
V_6	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	-	+	...
...															
V	-	-	-	+	+	+	+	...							

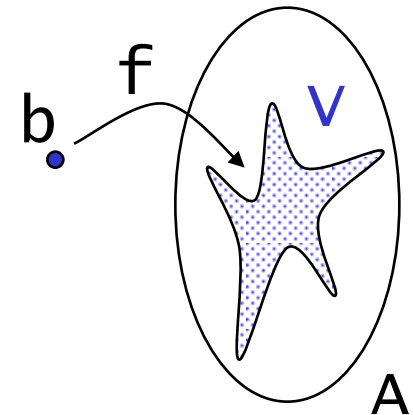
$$i \in V \Leftrightarrow i \notin V_i$$

generalisatie: theorem 3.4

Er bestaat géén bijectie tussen A en $\wp(A)$

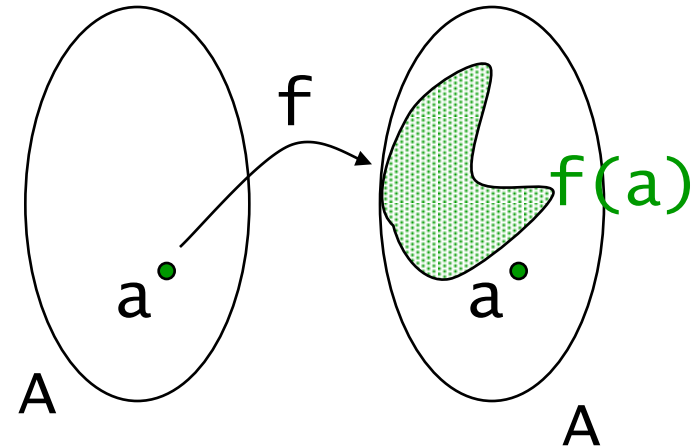
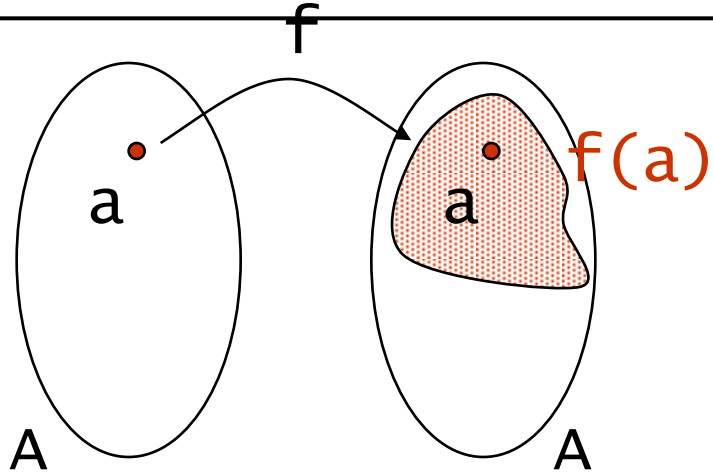

$$V = \{ a \in A \mid a \notin f(a) \}$$

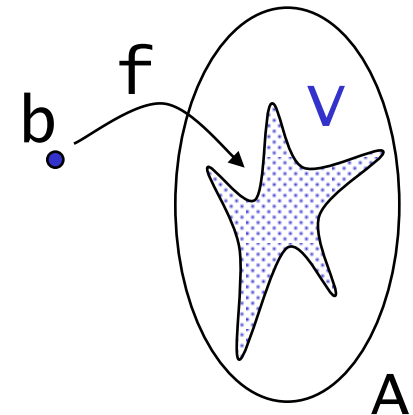
generalisatie: theorem 3.4

Er bestaat géén bijectie tussen A en $\wp(A)$

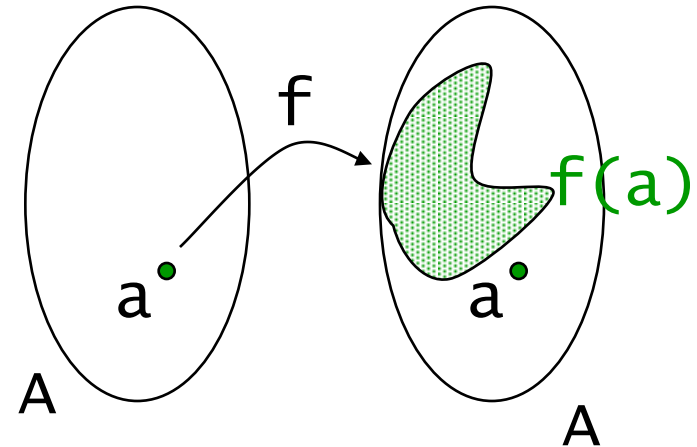
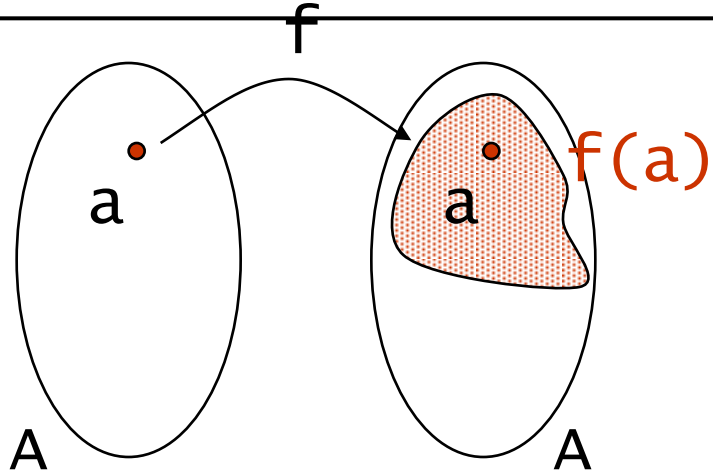
$$V = \{ a \in A \mid a \notin f(a) \}$$

$V \subseteq A$ f surjectief: $v = f(b)$

generalisatie: theorem 3.4

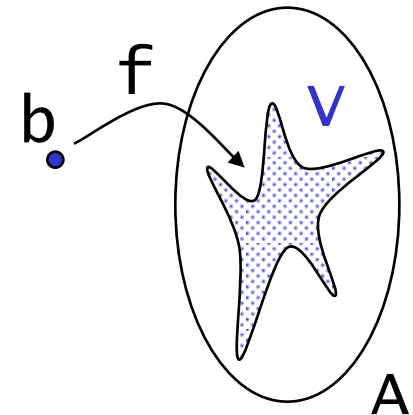
Er bestaat géén bijectie tussen A en $\wp(A)$

$$V = \{ a \in A \mid a \notin f(a) \}$$

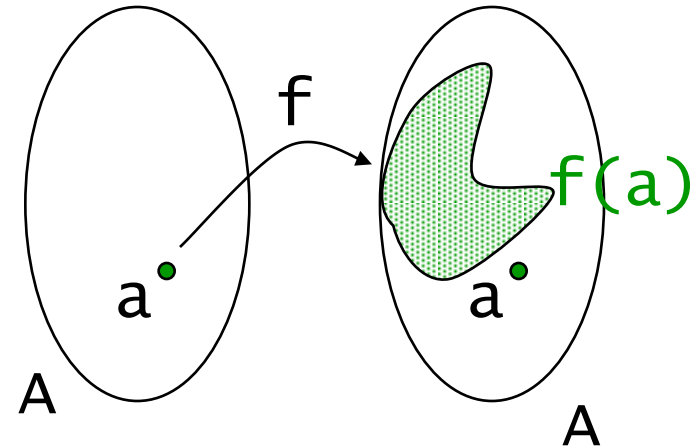
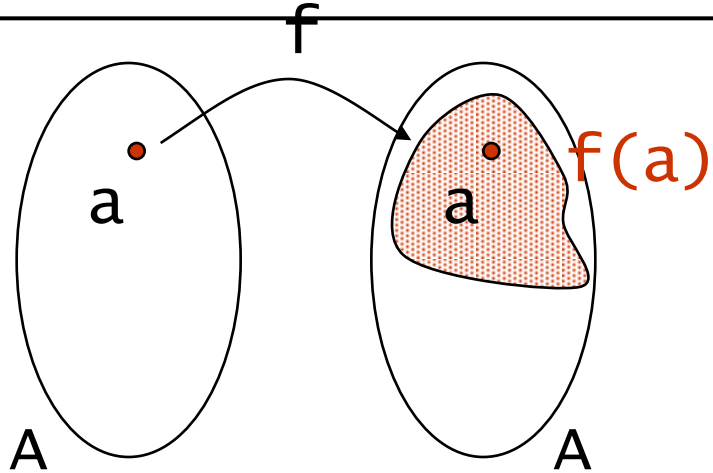
$V \subseteq A$ f surjectief: $v = f(b)$

$$b \in V \stackrel{\text{def}}{\iff} b \notin f(b)$$

generalisatie: theorem 3.4

Er bestaat géén bijectie tussen A en $\wp(A)$

$$V = \{ a \in A \mid a \notin f(a) \}$$

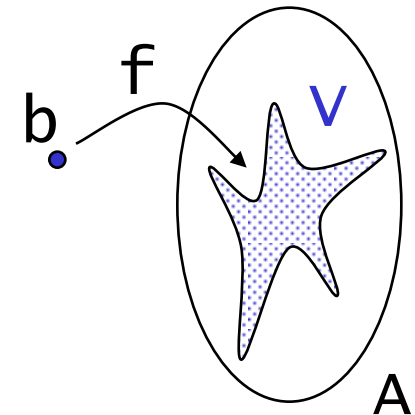
$V \subseteq A$ f surjectief: $v = f(b)$

$$b \in V \stackrel{\text{def}}{\Leftrightarrow} b \notin f(b)$$

maár $v = f(b)$!

$$b \in f(b) \Leftrightarrow b \notin f(b)$$

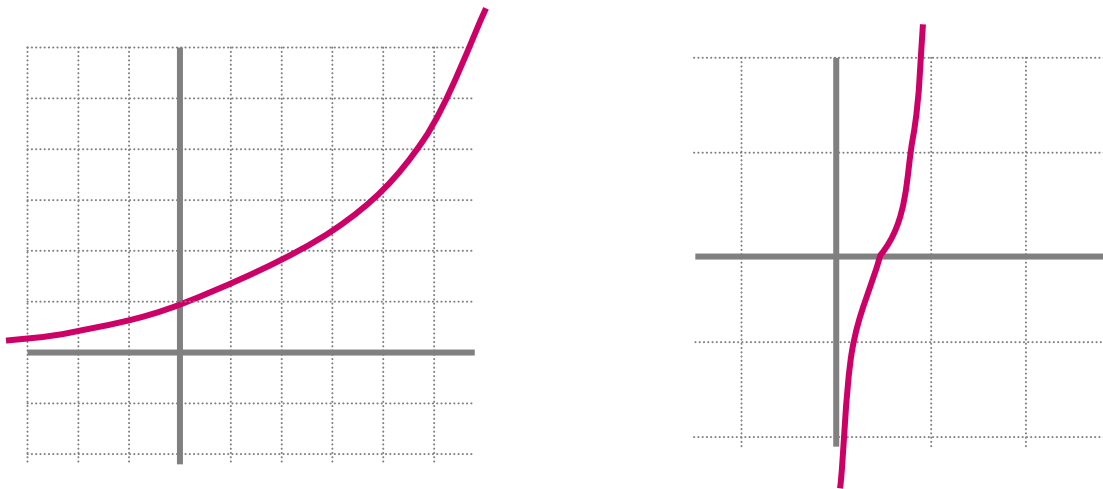
tegenspraak

gelijkmachtigheid

Twee verzamelingen A en B heten *gelijkmachtig* als er een bijectie tussen A en B bestaat.

Er bestaat een bijectie tussen \mathbb{R} en \mathbb{R}^+
Er bestaat een bijectie tussen $\langle 0, 1 \rangle$ en \mathbb{R}

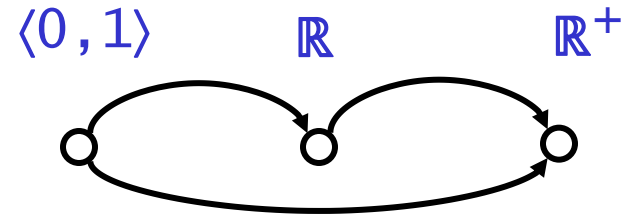
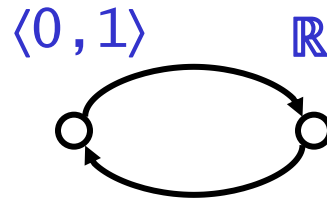
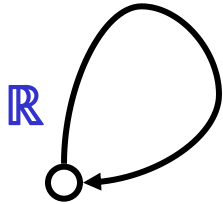

\mathbb{R} en \mathbb{R}^+ , en $\langle 0, 1 \rangle$ en \mathbb{R} zijn gelijkmachtig

A en $\wp(A)$ zijn niet gelijkmachtig

gelijkmachtigheid

\mathbb{R} en \mathbb{R}^+ , en $\langle 0,1 \rangle$ en \mathbb{R} zijn gelijkmachtig

- *reflexief*

$$\text{id} : A \rightarrow A$$

- *symmetrisch*

$$f : A \rightarrow B \text{ dan } f^{-1} : B \rightarrow A$$

- *transitief*

$$f : A \rightarrow B \text{ en } g : B \rightarrow C$$

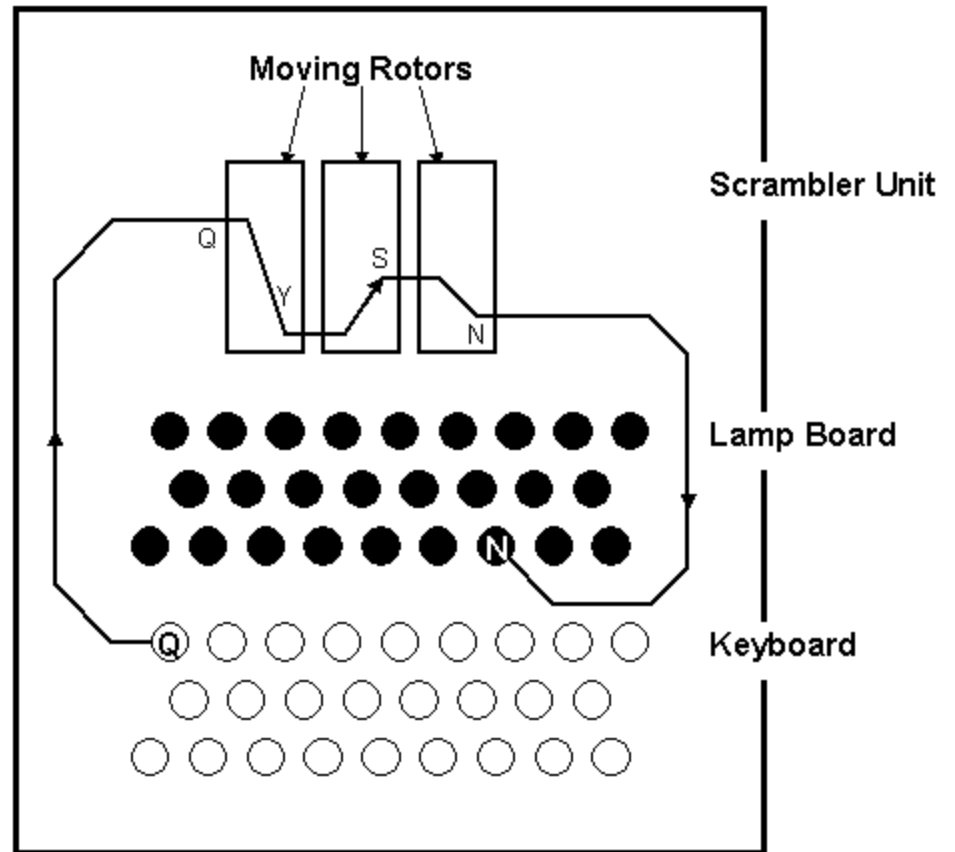
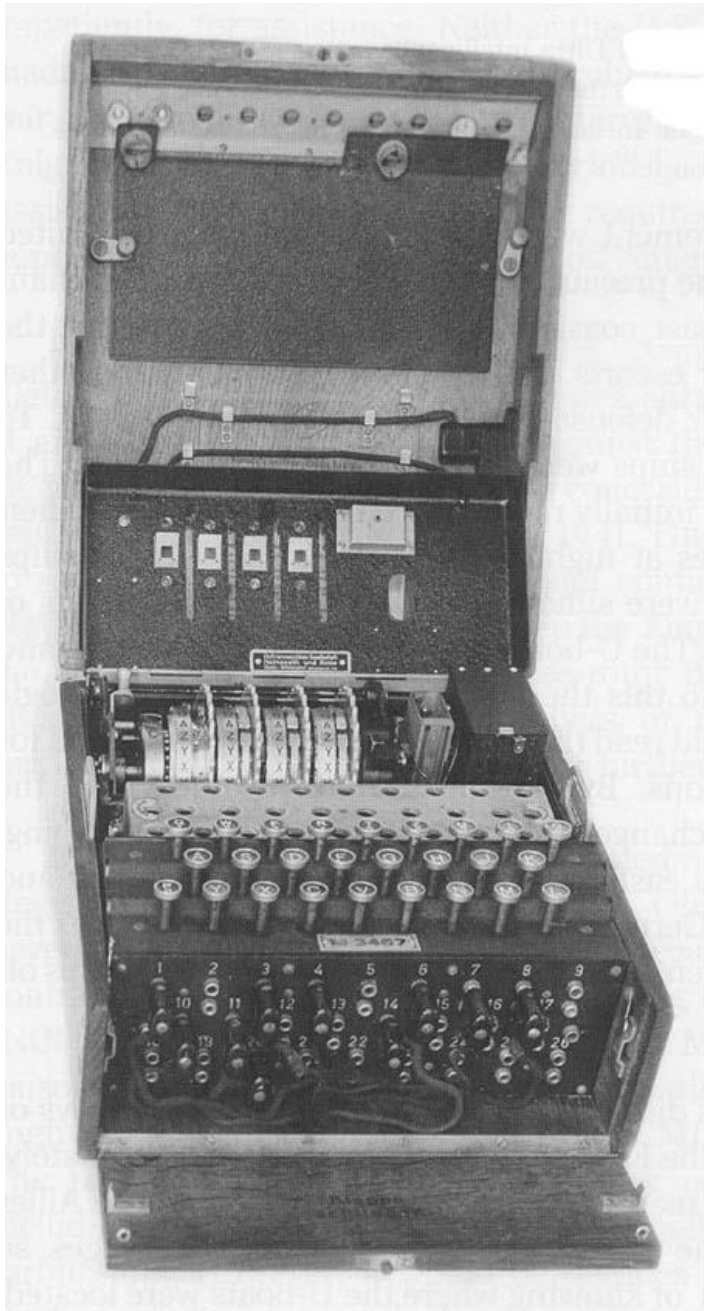
$$\text{dan } g \circ f : A \rightarrow C$$

equivalentierelatie

2012 Turing-jaar

enigma

berekenbaar

wanneer berekenbaar?

Champernowne constant

= 0.12345678910111213141516171819202122...

Sloane A033307

π = 3.14159265358979323846264338327950288...

Sloane A000796

$\sqrt{2}$ = 1.41421356237309504880168872420969807...

Sloane A002193

programma dat elke decimaal kan berekenen

zijn alle getallen berekenbaar?

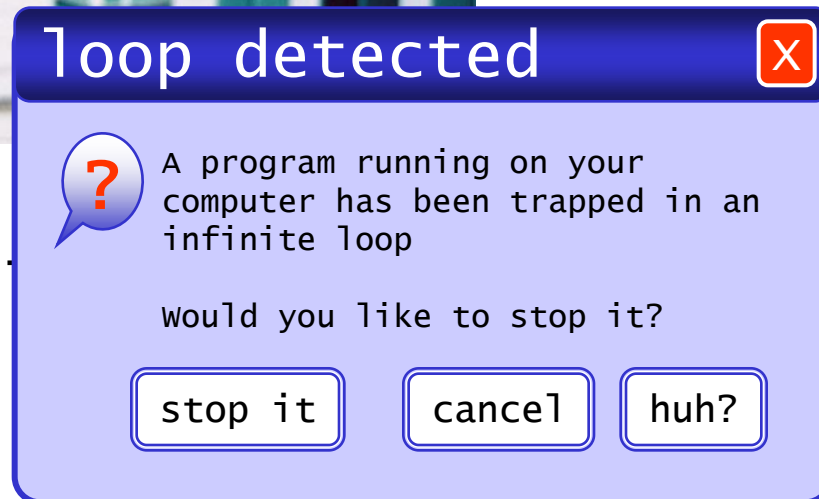
NEE

bestaat er een programma dat nagaat of een programma in een oneindige loop zal raken?

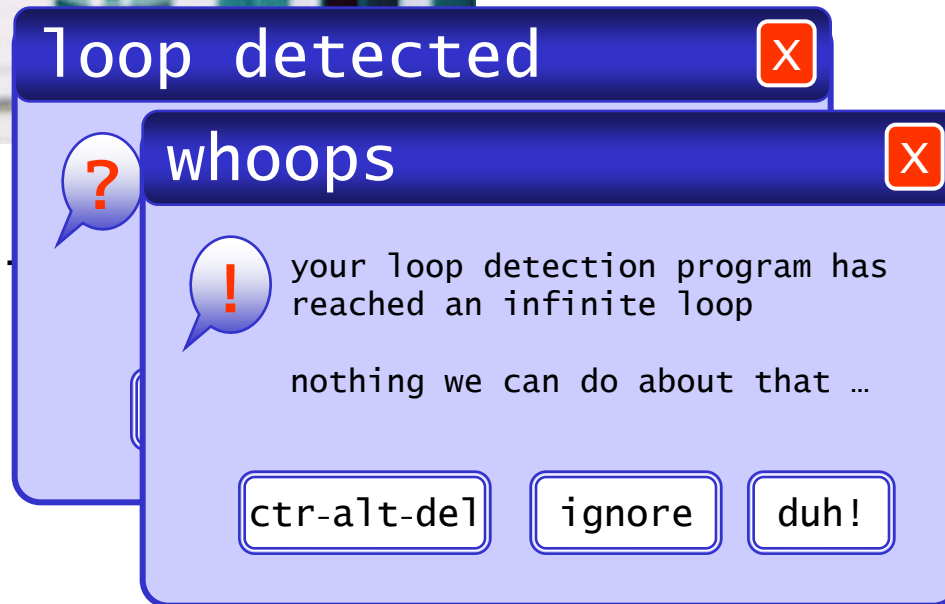
bestaat er
programma

gaat of een
zal raken?

bestaat er
programma

of een
raken?

11.8

*modulo
rekening*

ook §3.4 modular arithmetic

§11.8 klokrekenen

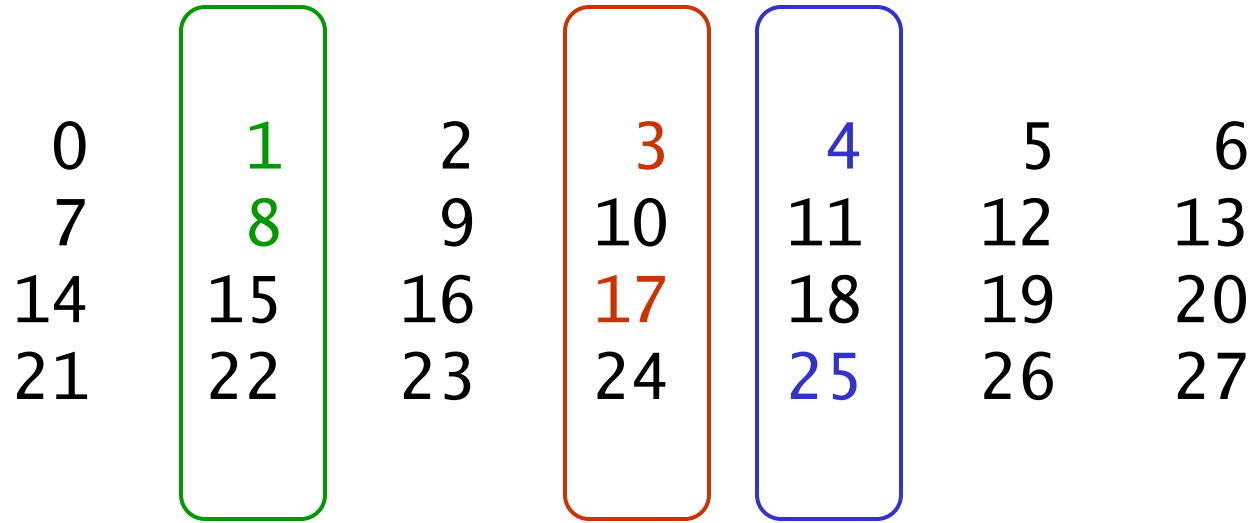
17 u.

8 uur later:

01 u.

$$17+8 \equiv 1 \pmod{24}$$

optellen met de klok

$$\begin{array}{r} 1 + 3 = 4 \\ 8 + 17 = 25 \end{array}$$

$$n \in \mathbb{N}^+$$

a en b heten *congruent modulo* n
als $a-b$ deelbaar is door n

'dezelfde rest'

$$a \equiv b \pmod{n}$$

equivalentierelatie:

- $a \equiv a$

$$a - a = 0$$

- $a \equiv b$ dan $b \equiv a$

$$b - a = -(a - b)$$

- $a \equiv b$ en $b \equiv c$ dan $a \equiv c$

$$a - c = (a - b) + (b - c)$$

restklassen

$n \in \mathbb{N}^+$; a en b heten *congruent modulo* n

als $a-b$ deelbaar is door n $a \equiv b \pmod{n}$

De *equivalentieklasse* van x is $[x]_R = \{ y \in V \mid xRy \}$

restklassen modulo 7

$$\overline{0} \quad [0] = \{ \dots -14 \quad -7 \quad 0 \quad 7 \quad 14 \quad \dots \}$$

$$\overline{1} \quad [1] = \{ \dots -13 \quad -6 \quad 1 \quad 8 \quad 15 \quad \dots \}$$

$$\overline{2} \quad [2] = \{ \dots -12 \quad -5 \quad 2 \quad 9 \quad 16 \quad \dots \}$$

$$\overline{3} \quad [3] = \{ \dots -11 \quad -4 \quad 3 \quad 10 \quad 17 \quad \dots \}$$

$$\overline{6} \quad [6] = \{ \dots -8 \quad -1 \quad 6 \quad 13 \quad 20 \quad \dots \} = [-8] \quad \text{etc.}$$

notatie

$$-8 \equiv 13 \pmod{7} \quad \text{of} \quad \overline{-8} = \overline{13}$$

getallen klassen

'congruentie'

als $a \equiv a'$ en $b \equiv b'$ (modulo n)

dan $a+b \equiv a'+b'$ en $a-b \equiv a'-b'$ en $a \cdot b \equiv a' \cdot b'$ (modulo n)

dus: het maakt niet uit, welk element uit de restklasse gekozen wordt

vb. modulo 7

$$72 \equiv 2 \quad \& \quad 143 \equiv 3$$

$$72+143 = 215 \quad 2+3=5 \quad \text{maar} \quad 215 \equiv 5$$

$$72-143 = -71 \quad 2-3=-1 \quad \text{maar} \quad -71 \equiv -1$$

$$72 \cdot 143 = 10296 \quad 2 \cdot 3=6 \quad \text{maar} \quad 10296 \equiv 6$$

want veelvoudigen van n ...

$$(a+b) - (a'+b') = (a-a') + (b-b')$$

$$(a-b) - (a'-b') = (a-a') - (b-b')$$

$$a \cdot b - a' \cdot b' = a(b-b') + b'(a-a')$$

Laatste cijfer

wat is het laatste cijfer van 3^{234} ?

modulo 10

machten van 3

$$1 \quad 3 \quad 9 \quad 3^3=27 \quad 3^4=27 \cdot 3 \equiv 7 \cdot 3 \equiv 1 \pmod{10}$$

$$3^{234} = 3^{4 \cdot 58 + 2} = (3^4)^{58} \cdot 3^2 \equiv 1^{58} \cdot 9 \equiv 9$$

1	1	jan	00	za	[1]
2	2	jan	00	zo	[2]
...					
31	31	jan	00		
32	1	feb	00	di	[4]
...					
366	31	dec	00	zo	[2]
...					
xxx	13	mei	23	??	[?]

1	za
2	zo
3	ma
4	di
5	wo
6	do
7	vr

23 jaar · 365 dagen/jaar
 + 6 schrikkel's
 + 31+28+31+30+13 dagen

modulo 7

$$23 \cdot 365 + 6 + 31+28+31+30+13$$

$$\equiv 2 \cdot 1 + 6 + 3+0+3+2+6 \equiv 22 \equiv 1$$

zaterdag

deelbaarheid

voor oneven x :
 x^2-1 deelbaar door 8

basis

$$8 \mid 1^2-1=0$$

inductiestap

$$(x+2)^2-1 =$$

$$x^2+4x+3 =$$

$$x^2-1 + 4(x+1)$$

$$8 \mid x^2-1 \text{ aanname}$$

$$2 \mid x+1 \text{ (even!)}$$

$$8 \mid 4(x+1)$$

modulo 8 oneven x

$$x^2-1 \equiv 0 \text{ dwz } x^2 \equiv 1$$

klassen 1 3 5 7 :

$$1^2 = 1 \equiv 1$$

$$3^2 = 9 \equiv 1$$

$$5^2 = 25 \equiv 1$$

$$7^2 = 49 \equiv 1$$

als $x \equiv y$
dan $x^2 \equiv y^2$

zonder modulo-rekenen:

$$(8k+5)^2 = 64k^2 + 80k + 24 + 1 \text{ is } 8\text{-voud} + 1$$

voor oneven x :
 x^2-1 deelbaar door 8

inductie, modulo rekenen, ...
nog een manier

$$x^2-1 = (x-1)(x+1)$$

twee opvolgende even getallen
één deelbaar door vier (andere door 2)

m deelbaar door 9

als som cijfers m deelbaar door 9

$$232029 = 25781 \cdot 9$$

$$2+3+2+0+2+9 = 18$$

modulo 9

$$10 \equiv 1$$

$$10^n \equiv 1^n \equiv 1$$

$$c_k \dots c_2 c_1 c_0 =$$

$$c_k 10^k + \dots + c_1 10^1 + c_0 10^0 \equiv$$

$$c_k + \dots + c_1 + c_0$$

$$\sum_{n=0}^k c_n 10^n \equiv \sum_{n=0}^k c_n$$

getal \equiv som cijfers

rekenen met restklassen

modulo 6

[1] $\bar{1}$

+	0	1	2	3	4	5
0	0	1	2	3	4	5
1	1	2	3	4	5	0
2	2	3	4	5	0	1
3	3	4	5	0	1	2
4	4	5	0	1	2	3
5	5	0	1	2	3	4

.	0	1	2	3	4	5
0	0	0	0	0	0	0
1	0	1	2	3	4	5
2	0	2	4	0	2	4
3	0	3	0	3	0	3
4	0	4	2	0	4	2
5	0	5	4	3	2	1

\mathbb{Z}_6

‘gewone’ rekenregels:

commutatief, associatief,

distributief, een, nul

maar *niet* $x \cdot y = 0 \Rightarrow x = 0 \vee y = 0$ ‘nuldelers’

rekenen met restklassen

modulo 7

[1] $\bar{1}$

+	0	1	2	3	4	5	6
0	0	1	2	3	4	5	6
1	1	2	3	4	5	6	0
2	2	3	4	5	6	0	1
3	3	4	5	6	0	1	2
4	4	5	6	0	1	2	3
5	5	6	0	1	2	3	4
6	6	0	1	2	3	4	5

.	0	1	2	3	4	5	6
0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	1	2	3	4	5	6
2	0	2	4	6	1	3	5
3	0	3	6	2	5	1	4
4	0	4	1	5	2	6	3
5	0	5	3	1	6	4	2
6	0	6	5	4	3	2	1

\mathbb{Z}_7

‘gewone’ rekenregels:
 commutatief, associatief,
 distributief, een, nul

en *wel* $x \cdot y = 0 \Rightarrow x = 0 \vee y = 0$ ‘nuldelaers’

Equivalent- relaties

2a

afteelbaarheid
modulo rekening

vergelijkingen oplossen

$$3x^2 - 4x + 6 = 2x^2 - 2x + 9$$

$$x^2 - 2x - 3 = 0$$

$$(x-3)(x+1) = 0$$

$$x-3=0 \vee x+1=0$$

$$x=3 \vee x=-1$$

schakelen?

$$a \leq b \leq c$$

$$a \subseteq b \subseteq c$$

$$a \neq b \neq c$$

$$a \approx b \approx c$$

gelijkwaardigheid

$$f:A \rightarrow B \quad g:B \rightarrow C \Rightarrow g \circ f:A \rightarrow C$$

$$f:A \rightarrow B \Rightarrow f^{-1}:B \rightarrow A$$

$$\text{id}:A \rightarrow A$$

paden in grafen

*ongericht!

$$p \succ q \quad q \succ r \Rightarrow p \succ r$$

$$p \succ p$$

$$p \succ q \Rightarrow q \succ p \quad (*)$$

samenhangscomponent

breuken

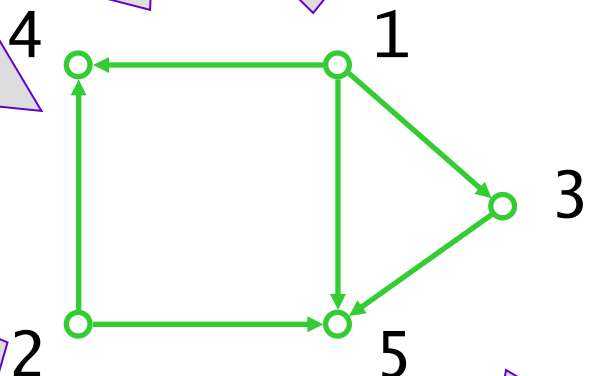
$$1/2 = 2/4 = 3/6 = \dots$$

$$(1,2) \sim (2,4) \sim (3,6)$$

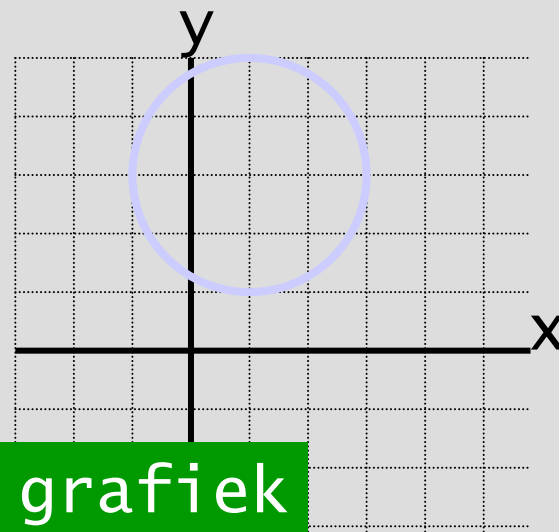
zoeken

boomstructuur
'dertig' < 'drie'

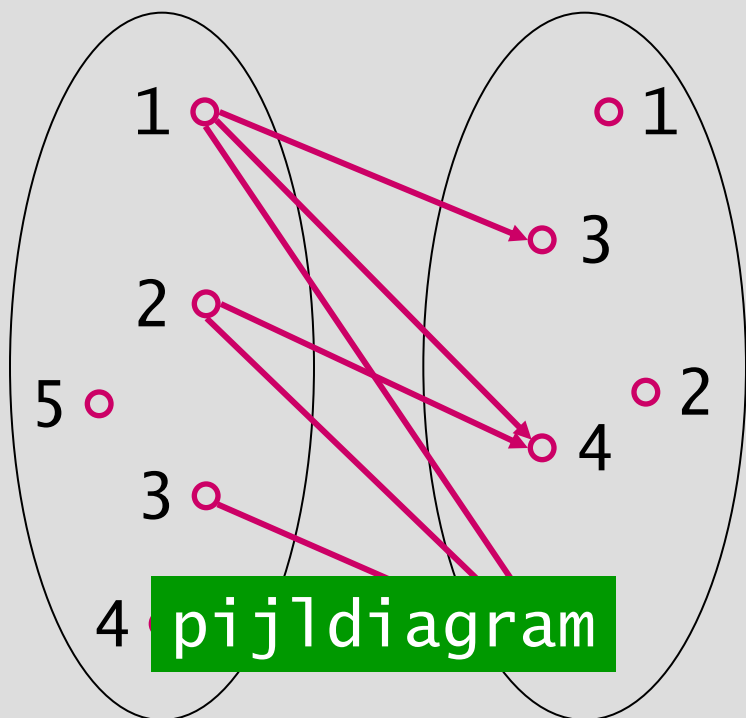
intuitieve representatie

gerichte graaf

grafiek

pijl diagram

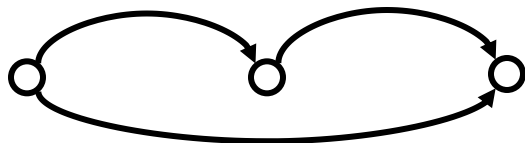
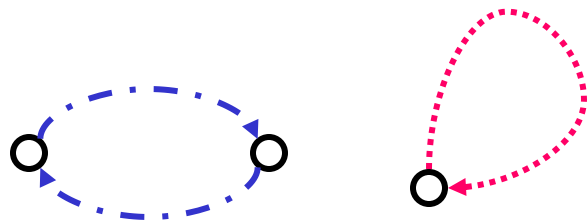
		j				
		1	2	3	4	5
i	1	0	0	1	1	1
	2	0	0	0	1	1
	3	0	0	0	0	1
	4	0	0	0	0	0
	5	0	0	0	0	0

matrix

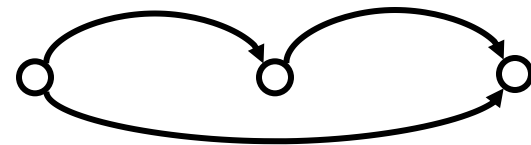
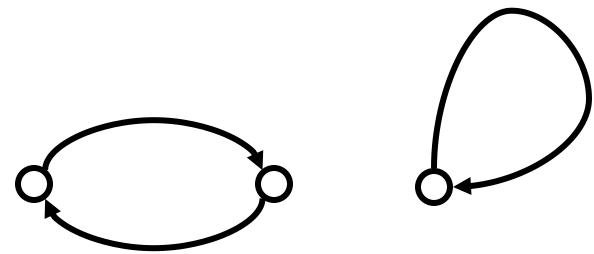
eigenschappen

kleiner

gelijke kleur

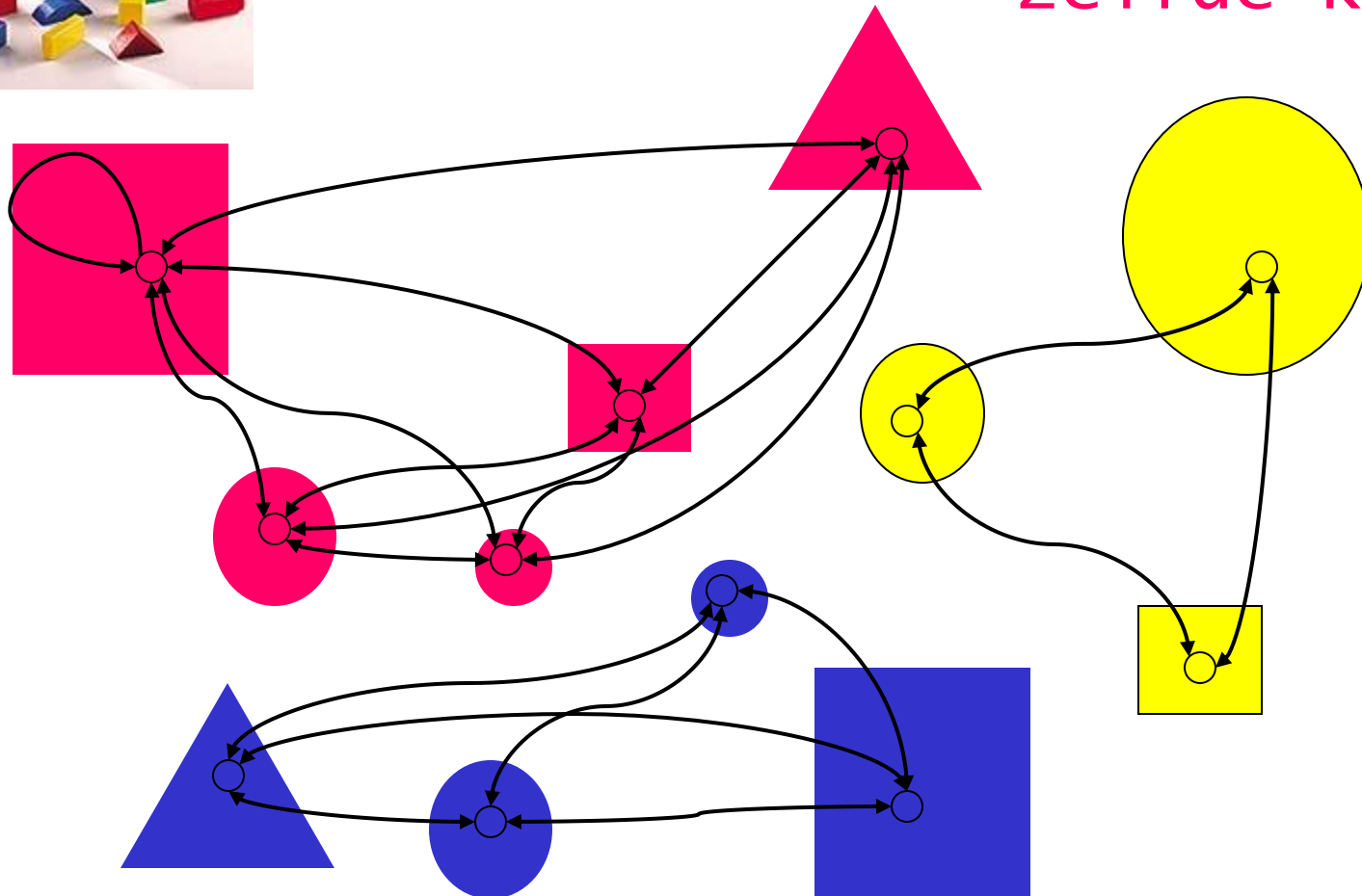

blokkenwereld

even groot
zelfde vorm

* zelfde kleur

eigenschappen

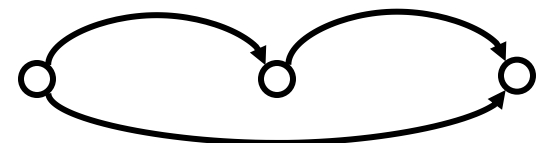
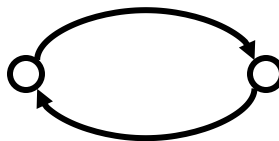
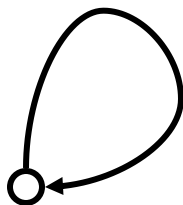
Een relatie $R \subseteq V \times V$ heet

- *reflexief* als xRx voor alle $x \in V$
- *irreflexief* als xRx voor geen $x \in V$

- *symmetrisch* als xRy impliceert dat yRx
(voor alle $x, y \in V$)

- *anti-symmetrisch* als xRy en yRx impliceren dat $x=y$
(voor alle $x, y \in V$)

- *transitief* als xRy en yRz impliceren dat xRz
(voor alle $x, y, z \in V$)

binaire relatie $R \subseteq A \times A$

R reflexief $\Leftrightarrow \text{id} \subseteq R$

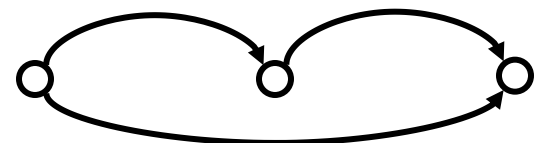
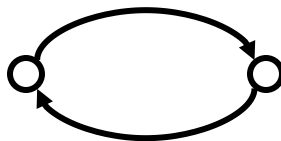
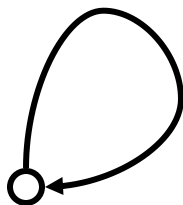
R irreflexief $\Leftrightarrow \text{id} \cap R = \emptyset$

R symmetrisch $\Leftrightarrow R^{-1} \subseteq R$

R anti-symmetrisch $\Leftrightarrow R \cap R^{-1} \subseteq \text{id}$

R transitief $\Leftrightarrow R^2 \subseteq R$

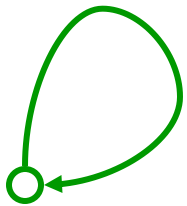
$\Leftrightarrow R^n \subseteq R$ voor alle $n \in \mathbb{N}^+$

§2.8 equivalentie

Een relatie $R \subseteq V \times V$ heet *equivalentierelatie* als R

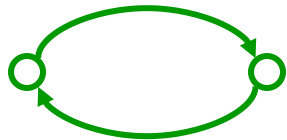
- reflexief
- symmetrisch, en
- transitief is

gelijkheid

gelijkmachtig (verzamelingen)

breuken (paren gehele)

zelfde letters (strings)

congruentie (figuren)

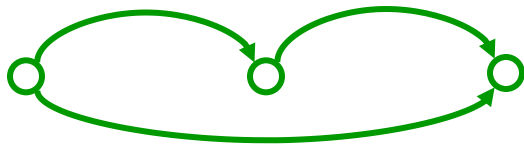
evenwijdig (lijnen)

gelijke kleur

rest modulo n (gehele getallen)

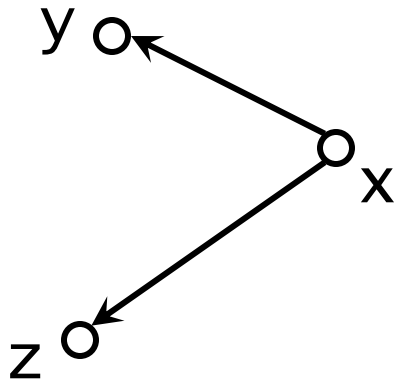
$f: V \rightarrow P$ $f(x) = f(y)$

pad (knopen ongerichte graaf)

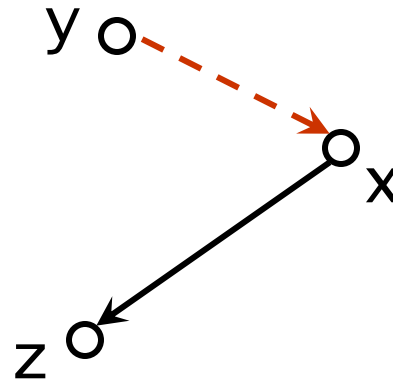

equivalentieklassen

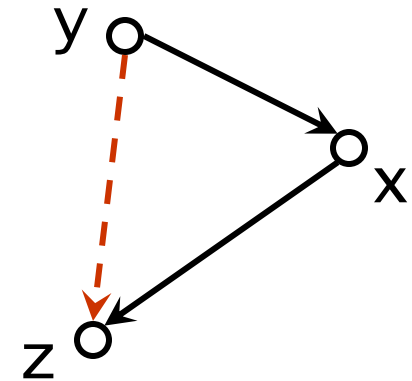
Een relatie $R \subseteq V \times V$ heet *equivalentierelatie* als R reflexief, **symmetrisch**, en **transitief** is

xRy & xRz

yRx

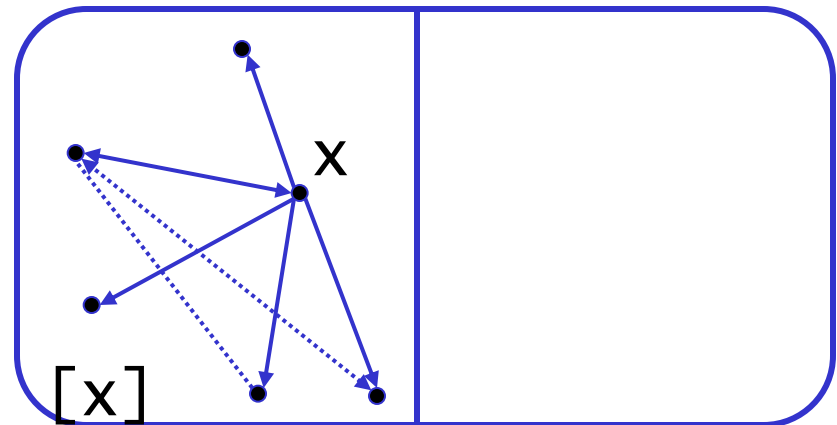
yRz

theorem 2.6

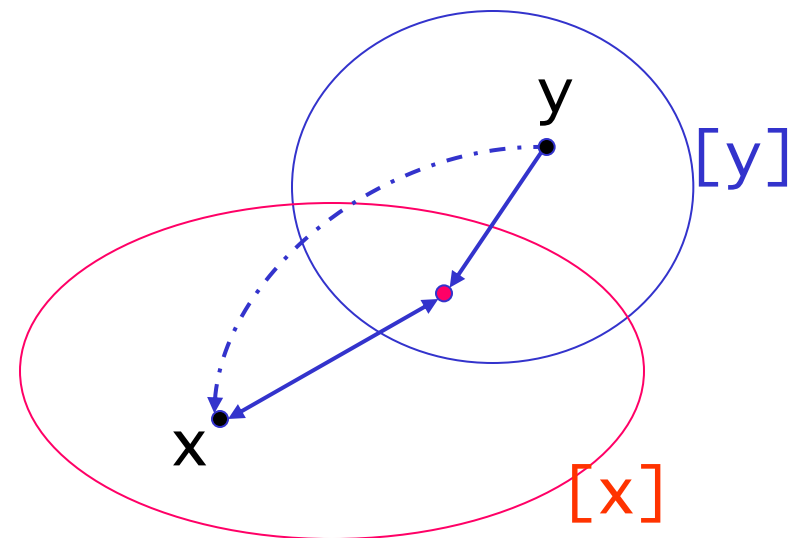
equivalentierelatie: reflexief, symmetrisch, transitief

De *equivalentieklasse* van x is $[x]_R = \{ y \in V \mid xRy \}$

partitie!

- $x \in [x]$
- equivalent:
 1. xRy
 2. $y \in [x]$
 3. $[x] = [y]$
 4. $[x] \cap [y] \neq \emptyset$

equivalentieklassen

De *equivalentieklasse* van x is $[x]_R = \{ y \in V \mid xRy \}$

- **kleur**

$[b]$ blokken met gelijke kleur als b
wordt bepaald door *kleur*

- **gelijke rest na deling door 7**

$[3] = \{ \dots, -11, -4, 3, 10, 17, \dots \}$
bepaald door **rest** : 7 klassen

$[0] = \{ \dots, -14, -7, 0, 7, 14, \dots \}$
zeven-vouden

- **afstand tot oorsprong \mathbb{R}^2**

$(x_1, y_1) R (x_2, y_2)$ als $x_1^2 + y_1^2 = x_2^2 + y_2^2$
 $[(2, 1)]$ alle punten **afstand $\sqrt{5}$**
cirke!s !

end...